

est spes celestialis quoniam homo non sperat nec confidit in diuitiis huius mundi que facili ter perit amitti et perdit nec dominus nec in persona nec in genere nec in scientia nec in fortitudine vel pulchritudine. quia omnia ista sunt vana et transitoria sed totam spem ponit in domino qui non potest deficere et in gaudijs et thesauris honoribus diuitijs et delictijs paradisi. talis dirigit via suam. **N**ota ad hoc miraculum de religioso cogitate verbum thematis dirigite via et cetera. Quomodo me taliter fuit sibi visum quod erat in quodam terribili deserto vbi a longe vidit ciuitatem terribilem. et videbat sibi quod a deserto vbi ipse erat usque ad ciuitatem esset fluuius ignis terribilis et profundissimus. vbi vidit pontem strictissimum in cuius transitu omnes qui aspiciant ad dextram vel sinistram in flumine ignis cadebant et solum illi transibant qui recte aspiciant ad terminum et audiuit vocem dicentem sibi. per hunc pontem te oportet transire. hic patet quomodo via nostra est dirigenda. desertus ille significat istum mundum. ratio quia sicut locus desertus est locus ferarum et non hominum sic iste mundus. **D**e principio fecit tres habitationes. scilicet celum per angelos. paradysum terrestrem pro hominibus et istum mundum per bestias. **S**ed propter peccatum ad eum eiecit de loco nostro et ut exules sumus in deserto huius mundi in loco bestiarum. **D**e quo dicit **David**. In terra deserta et inuisa et inaccessa. psalmus lxxij. Ciuitas mirabilis paradysus in qua nullus est defectus nec miseria. nullus infirmas nec senescit nec moritur. **D**e ista ciuitate dicit **David**. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Flumen ignis profundissimum et terribile est infernum. **D**e quo dicit **Daniel**. Fluuus ignis rapidus egrediebatur a facie dei. **D**aniel. viij. A facie dei. id est a sapientia dei. quia dominus sapiens simul ordinat palatium pro se et carceres pro criminosis. pons longus et strictus est vita bona et virtuosa. longus quia tot dietas habet quot diebus viuunt homines. strictus **Matthaeus**. viij. Angusta est porta et arcta via que ducit ad vitam et pauci sunt qui inueniunt eam. **P**orta bone vite est contritio de peccatis vel confessio vel restitutio que angusta est **Iohannes** dicit quod pauci sunt qui inueniunt eam. **C**asus respiciendum ad dextram est spes de prosperis. et ad sinistram desperatio de aduersis. **David**. Cadent a latere tuo mille et x. milia a dextris tuis. psalmus xc. **A**spetus autem directus ad terminum est spes in deum securam. **I**deo dicit scriptura sancta. In his omnibus deprecare altissimum ut dirigat in veritate viam tuam. **Eccelesiasticus**. xxxvij. **T**ertia virtus directiua vite nostre est charitas integralis que est amor dei superius et amor proximi ordinatus. **A**mor dei in homine debet esse sicut oleum in lampade quod semper natat super aquam. **S**ic amor dei in corde debet natare super omnes alios amores. **T**alis charitas integra est directiua vite nostre iuxta similitudinem edificatorum domorum qui dirigunt parietes duplici regula superius cum corda inferius cum plumbone. **E**cce duplex dilectio integre charitatis. scilicet dei et proximi. hac duplici regula dirigenda est vita nostra

Autoritas. **H**oc mandatum habemus a deo ut qui diligit deum diligit et fratrem suum. **Iohannes**. iij. **I**ohannes dicit **Canan**. **M**emores verborum tuorum recti diligunt te. **D**uo vera sunt precepta charitatis. scilicet dei et proximi. **D**extrum dat lac vite contemplatiue. sinistrum vite actiue. **C**ontra quemlibet non habentem charitatis regulam dicit **Actus**. viij. **C**or tuum non est rectum coram deo. in felle amaritudinis et in obligatioe iniquitatis video te esse inquit **Petrus** ad simonem magnum volentem emere spiritum sanctum. **Q**uarta virtus directiua vite nostre est obediencia generalis quam dicit homo se regit in fendis secundum diuinas ordinationes et non secundum suas inclinationes et secundum diuina precepta et non iuxta sua sentimenta. **T**alis obediencia generalis dirigit vitam sicut dicitur geometrici quod rectum est cuius medium non deuiat ab extremis **E**x tremum et principium vite nostre est **christus**. **Iohannes**. viij. **T**u quis es. **R**espondit eis **Iesus**. principium qui et loquor vobis **E**go sum alpha et omega principium et finis. **A**postolus. **I**ohannes. **M**edius est vita nostra que dicitur recta. quoniam non deuiat ab extremis. scilicet a principio et fine. nec per eleuationem. nec depressionem aut sinistram. tunc medium dicitur esse rectum. quoniam vita nostra recte tendit ad finem. scilicet a principio ad finem. scilicet a deo ad deum. **C**ontra huiusmodi quatuor diuisiones predictas sunt diuisa precepta quorum obediencia generalis tenet viatores rectum in via huius vite. **I**ohannes dicit sacra scriptura. **A**udi fili mi et esto sapiens et dirige in viam animam tuam. **Prophetia**. xxxij. **E**cce **I**re dicit thema. dirigite viam domini et cetera.

Sermo tertius.

Parate viam domini **Iohannes**. i. **S**ermo noster erit qualiter nos debemus preparare ad recipiendum dominum nostrum **Iesum** **christum** qui iuxta representationem sancte matris ecclesie debet nasci post cras et intrare ciuitatem huius mundi. **I**deo ut inueniat nos bene ordinatos volo vobis ostendere. qualiter nos debemus parare sed primo salutem virgo maria et cetera. **Q**ui aliquis rex vel magnus princeps debet intrare nouiter aliquam ciuitatem iustum et dignum ut vasalli parent sibi viam ne sint ibi lapides spine et cetera. hoc dicitur ratio et etiam consuetudo. **Q**uia ergo rex noster imperator et princeps et dominus noster naturalis **Iesus** **christus** debet nouiter intrare ciuitatem huius mundi. **I**deo a nobis preparare debet sibi via per quam debet transire. **I**deo pro posui vobis thesaurum. di. parate viam domini. **D**iceret aliquis. frater magna ratione dicitis. quia via est sibi preparare sed ostendatis modum quo est paranda. **D**ico quod hoc ostendit nobis **beatus Lucas** in euangelio hodierno. et **Esaias**. xl. c. dicitur. **P**arate viam domini rectas facite semitas eius. **S**is valles implebitur. et omnis mons et collis humiliabitur et erunt praua in directa et aspera in vias planas. vbi ponuntur quinque clausule. mystice exponende. **P**rima est. parate viam domini rectas facite semitas eius. **N**on differentiam inter semitam et viam. quod

Domínica quarta Aduentus

via ē carrucarū et currū sine via ampla p̄ quas vadunt animalia. sed semita est method⁹ q̄ itur expeditius et citius. Sic etiā spiritualiter via domini cōmunis et generalis p̄ quā christ⁹ venit ad nos p̄ gratiam et nos vadim⁹ ad eum p̄ gloriā ē cōis obseruātia. x. preceptoz necessaria ad salutem. Per istā possunt trāsire nō solū hoies scientifici sed etiā bestie. id ē. ignorātes p̄sone. Semite sunt obseruantie et p̄fectiones euāgelioz ad quas homo nō tenet nisi p̄ votuz se obligauerit ad eas voluntarie. Vbi grā. nō assumere nomen dei inuānum nec enormiter iurare ista ē via cōmunis. qz omnes tenemur ad hoc. nec p̄ toto mūdo saluando debet homo false iurare. **S** deum laudare orare officiano celebrādo predicādo. et. totū hoc ē semita. quia nō omnes tenent ad h̄ sed solum illi qui se obligarunt ad h̄ p̄ votū. **I**te abstinere ab omni ope seruili in dieb⁹ festiuis audire missam et s̄monē in via generalis. quia omnes tenent ad hoc sed qualibet die audire officii diuinum. s. missam et s̄monē semita ē que citius ducit ad terminum paradisi. **I**te honorare parentes via est generalis quia quilibet tenet ad h̄. s̄ recipe patrē sanctum spiritualē et obligare se illi ad obediendum p̄pter deū semita ē. **I**te nō recipere vindictā de iniurijs via ē general. sed loqui cum ipsis et salutare et bñfacere eis ē semita. **I**te nō facere luxuriā via general ē. sed viuere caste et nolle nubere p̄pter deū semita est. **I**te nō furari aliq̄ mō via ē cōis sed omnia dimitte p̄pter deū et nō habere pprium semita est. **I**te nō diffamare aliq̄ est via generalis. sed p̄pter deum sua resiliendum semita ē. **I**te cōfiteri et cōicare semel in anno est via generalis s̄ sepe ē semita et. **P**tz ergo differentia inter semitā et viā spiritualiter. **I**do David. **V**ias tuas dñe demōstra mihi et semitas tuas edoce me. ps̄. xxiiij. **P**tz ḡ cū dicis. parate viā dñi. et loquēs de semitis nō dicit parate sed rectas facite semitas ei⁹. **R**atio quia q̄ seruat dei precepta ad saluationē necessaria cōmuniter occasionem vane glorie nō habet. s̄ illi qui nō solum s̄uat precepta dei s̄ etiā cōsilia euāgelica occasione habet vane glorie dicēdo intra se. **D**icet mō q̄ ego suz vna p̄sona sancta. p̄pter hoc dicit rectas facite semitas ei⁹. via ergo dñi ē paranda p̄ penitentialē correctionē. Semite autē sunt rectificāde p̄ celestē intentionē. **S**e/cūda omnis vallis implebit. **S**ā scitis q̄ si in via p̄ quā rex debet trāsire sunt aliquę fosse implēt Sic spiritualiter fundum siue valles signāt p̄sonas luxuriosas. **R**atio qz sicut ad valles descendunt aque et imūdicie. sic ad p̄sonas luxuriosas que nō curāt de supnis delectationib⁹. sed de infimis descendunt aque corruptionum et imūdiciarum et pollutionum et abominationum. ideo implende interi⁹ in aīa sunt timorosis cogitationib⁹ et exteri⁹ oposis occupationib⁹ et opib⁹ sanctis.

Quia nulla res facit p̄sonam ita luxuriosam sic ociositas. quia corpus nostrum est de terra. et itō sicut terra inculta facit herbas malas spinas et tribulos in quibus absconduntur bestie venenose. Ita de terra nostri corpis inculta et ociosa q̄ germinat spinas temptationū et malarum cogitationum. **I**deo dicit hiero. **S**emp aliquēd boni facti ut te diabolus inueniat occupatum. **I**do sūt in mundo tot mali religiosi clerici moniales et laici. quia nō habēt laborare habēt suos reddit⁹ et stant ociosi visitātes mulieres monasteria monialium et. **I**deo facto officio diuino homo debet se occupare studēdo legēdo vel scribēdo et h̄mōi **P**ropt̄ hoc beat⁹ Bern. ordinauit vt sui monachi qui nō habēt studere irent ad laborē vsqz ad prandium. **I**te quare sunt tot mali milites ciues et scutiferi. qz nō habēt laborare stāt ociosi in platea iudicādo transeuntes. **E**cce qd faciunt tempore pacis. quia tpe guerrarū satis sunt occupati. **I**tem de laboratoribus in diebus festiuis qñ debēt se occupare in bonis opibus. audire missam. sermonē. et sanctificare dñicā. ipsi vadūt ad lupanar. vel ad ludū vel ad tabernā. **S**ecus i diebus ferialibus. quia sunt occupati in negocijs temporalibus. **I**dem de mulieribus ociosis qñ mulier ociosa est luxuriosa. **D**icunt ipse. ego portauit tantū de dote siue bonaz dotē viro meo certe nō intrabo coquinā. **S**ed qñ sentit transeuntes percurrere. statim est in fenestra. **B**ona mulier semper est occupata in aliquo bono opere **L**egitur de Julio cesare q̄ habebat plēs filias et omnibus dedit officium suum. scz filare. nere. texere de serico. et. ne essent ociose. **I**deo iquit David in persona christi. **C**onuertet̄ populus meus h̄. scz in hoc mundo. qui non conuertet̄ hic. ille nūq̄ conuertet̄ in alio mūdo. imo dicit sanct⁹ Thomas q̄ persona que moritur in peccato luxurie semper habet desiderium ad illud peccatum. sed quando non potest ipsum opere perficere augmentatur sibi dolor. **I**deo dicit. conuertet̄ populus meus hic. **D**omine quomodo? respondet dies pleni inueniuntur in eis. **P**s̄. lxxij. **N**ota dies pleni inueniuntur in eis. scilicet bonis factis et honestis operibus. **I**sto modo omnis vallis implebitur. **T**ertio omnis mons et collis humiliabitur. **I**n via regia non solum valles implentur. sed etiam altitudines humiliabuntur. **S**ic spiritualiter in via regis christi omnis mons humiliabitur. **N**ota duas condiciones personarū superbarum. **Q**uidam superbiunt de bonis spiritualibus. quia magister in theologia vel doctor famosus vel ex deuotione tales sunt montes alti. **A**lij superbiunt de bonis temporalibus de dignitate prelatione officio genere vel diuitijs. **H**i sunt colles. oportz vt humilient̄. **R**ō qz christ⁹ nō descit in montibus nec in collibus. et. **A**uto. **E**cce iste venit salies in montibus et transiliens col-

les. **Cap. ij.** Verbum est spiritus sancti de filio di
Nota saltens in motibus. Ille q saltat tangit ibi
 vbi recipit saltum et inde saltando mutat se. Sic
 christus tangit montes qm dat eis gras spuales
 scientia vel deuotione vel vt faciant penitentia.
 Sz qm ex hoc homo supbit. christus saltat inde
 et transit colles. quia illos non tangit dando eis
 gratias spuales et ponit se in plano. i. in persona
 humili et ibi quiescit. ppter hoc dicit septura sca
Quo maior es humilia te in omnibus et coram deo
 inuenies gram. **Ecci. iij.** Vultis agnoscere stulti
 ciam illorum qui supbiunt de bonis spualibus vel
 temporalibus. Si enim deplumato coruo sibi appo
 neret quis plumas magnas pauonis de qb ipse
 gauderet et supbiret cum tm deberet tristari si ha
 beret ratione quia non sunt sue. **Ide** de illis q sup
 biunt etc. qd ee sciente vel deuotum nihil aliud ni
 si quia pdidit plumas nigras ignoratie vt pec
 catorum et deus posuit in eo plumas angelorum scie
 tie et virtutu debiliter formatas. s. seruoze deuoti
 onis. Si ergo pditis deuotione pditis etiaz plu
 mas virtutu. **Ide** psona deuota semp debet sta
 re cum magno timore. ne amittat plumas virtutum
 que non sunt sue sed a deo sibi impositae. Talis cog
 itatio expellit supbia et vanam gloriā. **Ide** dicit
 qto maior es sez in bonis spualib' humilia te etc
Patet etiaz stulticia illorum qui supbiunt de bonis
 temporalibus. Si aut rex accomodaret alicui ve
 stru. xx. milia florenorum cum tali conditioe q sub pe
 na capitis reddat sibi qm eriget ab eo cum alijs de
 cem milibus de lucro. Si ille gauderet et supbiret
 de illis pecunijs nunqd esset bn fatu' et stult'. cu
 teneat ipsas cum tanto ope et piculo. Ita in pposi
 to de bonis temporalibus vobis a rege xpo mutua
 tis. quia totum est mutuū cui habetis restituere qm
 cum ipse voluerit cum magno lucro. s. operu mis
 ericordie et pietatis als dicet. quare non posuisti pe
 cuniā meā ad mēsam numularioru. **Mat. xxv.**
Mensa numularioru sunt manus pauperu. Pro
 mitto vobis q si ista cogitaretis nullus diues su
 perbiret de diuitijs nec etiā dñi temporalis nec eti
 am dñi supbiret. Sicut nec bastarus supbit de
 onere auri vel argenti seu margaritaru quod
 portat imo humiliat. Et quid sunt dñi tempora
 les vel plati nisi bastari onerati auro etc. **Iō** hu
 milia te ad istar bastari dicēdo. dñe magnū on
 porto supra me. q humiliamini in cōspectu dei et
 exaltabit vos. **Jaco. iij.** **Nota** in cōspectu di
 habetis dare ratione et cōpotū de omnibus bonis.
Quarta erūt praua in directa. In ingressu re
 gis praua. i. in via torta dirigitur et fit recta. Sic
 spiritualiter debet fieri modo in introitu regis xpi
Prava seu torta sunt corda et vba et opa auaro
 rum qui incedunt tortuose ad instar sapiētis et vul
 pis. verbi gratia. **Usurari** incipit via recta qm
 aliqua cōmunitas vel psona particularis venit ad
 eum vt sibi mutuet tm quo indiget. **Rūdet** statim

placet mihi amore tui totū hoc ē rectū. Sz qm di
 cit p decē dabitis mihi. xij. **Ecce** prauitas et tor
 tuositas et ita ponet in carta ne dñs vel episcop
 possit etc. **Item** vendendo ppter sperā. totum h
 est prauū. vel emēdo minus ppter denarios qm
 cito datis p re emēda vel mutuādo sup posses
 siones et interim recipite fruct'. totū est prauum et
 tortū. **Sed** eet rectū bonū et meritoriu si fieret p
 pter deum. **Ide** dicit. Erūt praua in directa. ta
 libus vsurarijs dicit deus. **Generatio** praua at
 q puerfa heccine reddis dño ppe stulte et insipi
 ens. **Deutl. xxxij.** heccine reddis dño. s. tibi com
 missis ab eo ppe stulte. quia cum posset lucrari in h
 mūdo gram et gloriā in alio pdit ppter vsuram.
Sed erūt praua in directa faciēdo restitutiones
Ide dicit scriptura. **Dirige** semitā pedib' tuis
 et omnes vie tue stabiliēf. **Auerte** pedē tuū a ma
 lo vias em que a dextris sunt nouit de'. puerse
 vero sunt que a sinistris sunt vt est via vsure. etc.
Proverb. iij. Quinta et aspera in vias planas
 vt fit in regis introitu Ita etiā fiendū ē spualiter
 in introitu regis christi. **Aspa** sunt corda. ora. et
 opa inuidorum. iracundorum. et vindicatorum.
Corda sunt aspa p maliciam. ora p detractioes.
 quia semp psona inuidiosa habet linguam disfa
 maticē. **Proveritis** q in principio diabol' duxit
 maliciam in vxorem que secū semp erit vnita vt
 vxor viro. **Ide** semp erit damnat'. **Ex** qua ge
 nuit filiū et filiam. fili' est cor inuidi. filia vero lin
 gua ei'. **Ide** sunt fratres et simul stant. pmo
 genitus est cor inuidi. si aliqs homo dicit inuido co
 gnoscitis tales tā bona psona videt. statim dicit
 nō cognoscitis eum sicut ego. **Ips** est vn' talis
 et talis etc. **Inuidi** nullū bonū volunt audire nec
 loqui de illis quibus inuidēt. **Ite** iracundus nihil
 scit dicere dulciter sed aspe tam vxori qm filijs qm
 parentibus qm etiā familie dom'. **Ite** de vindi
 catio dicente p caput et p corp' dei etc. ego vindi
 cabo me de tali. **De** his dicit **Dauid**. Quoru os
 maledictioe et amaritudine plenu est vel oces pe
 des eoru ad effundendū sanguinem. ps. xij. **Iō**
 modo in introitu regis xpi fiant aspa in vias pla
 nas pacificando nos remittendo iniurias sicut
 pueri qui in absentia matris se percutiunt. sed
 quando sentient matrem venientem quiescunt et
 se pacificant. sic et nos sumus pueri sine intellectu
 ideo modo in aduentu matris nostre et regis nō
 stri pacificemus nos. dimittendo hodie ranco
 res et malas voluntates et sic erunt aspera in vi
 as planas. **Cui**libet etiā magistro vel domino
 displicet multum quando inuenit discipulos vt
 vasallos discordes etc. **Ide** dicit **Esa.** predica
 toribus. **Preparate** viam populo planum faci
 te iter et eligite lapides et eleuate signum ad po
 pulos. **Ecce** saluator tuus venit ecce merces ei'
 cum eo et opus eius coram illo. **Esaie** septuagē
 simo. **Nō** q lapides duri sūt malicia et duri

Dominica quarta Aduentus

cia cordis vba mala et iniuriosa et diffamatoria. De his dicit propheta. Eligite lapides. i. expellite maliciam. duriciam. et. et eleuate signum ad populos quantum ad publicationem pacis. quia si mala voluntas fuit publica et notoria. etiam pax et concordia debet esse publica. hoc modo signum pacis eleuatur ad populos. Sed si mala voluntas fuit occulta. et secreta tunc sufficit remittere secreta. Et assignat rationem. Ecce saluator tuus venit.

Sermo quartus

Medius vestrum

Meditus quem vos nescitis. Job. 5. Verbum propositum dat mihi motum predicandi de virtutibus moralibus pro bono regimine moralium vite nostre quas omnes extrahemus de vita gloriosa domini nostri iesu christi. Sed primo salutem virgo Maria et. Primo declarabo quod est virtus et inter multas diffinitiones virtutis magis mihi placet diffinitio philosophi dei. Virtus est habitus electivus. id est inclinatus ad faciendum omnia bona opera delectabiliter in medio consistens. put sapiens ordinavit. Habitus electivus est quedam qualitas in anima generata siue causata ex multis bonis operibus inclinans animam ut assimilet illi qui illam qualitate generavit seu causavit in ea. ubi gratia. quod diu aliquis nostrum habet tedium ieiunandi vel abstinendi non habet virtutem abstinence. sed in tempore poterit habituari ad virtutes abstinence que sine tedium imo delectabiliter ieiunabit. Item omnes inclinamur ad luxuriam. ideo cum magno labore abstinemus multi. Sed in tempore poterit habituari ad virtutem castitatis occasiones et oportunitates vitando que causabit in anima vnus habitus que sine labore abstinere ab illo actu. quia habitus electivus inclinatur virtutem castitatis. Idem de aliis virtutibus. Nota in medio consistens. put sapiens ordinavit. In medio. id est inter nimis et paucum. quod facere nimis et excessum. viciu est et non virtus. Idem facere modicum. sed facere ad sufficientiam est virtus. put sapiens vir ordinavit. Nota similitudinem beati Gregorij de illis qui temperant quantum ad internam siue luttinam qui premunt clavos trahendo corda non nimis nec modicum. sed quantum sufficit. Sic debet facere quilibet persona discreta de operibus virtutum. Clavus qui debet se tempore est sapientia cogitatio sic. Videamus istud quod ego volo facere in tali vel tali gradu cui poterit durare. Ita que opus competat in minis loco persone. et sic de aliis circumstantiis requisitis in bonis operibus. aliter si indiscrete fieret non esset virtus. sed viciu. quia tamen posset homo vigilare vel ieiunare que perderet intellectum Ansel. quicquid cuius discretionem feceritis virtus est. Virtus autem indiscreta pro vicio reputatur. cum christus sit essentialiter non solum virtuosus sed virtus Autoritas. Nos predicamus christum dei virtutem et sapientiam. id est ad Cor. 1. sibi que competit medium. propter quod dicitur iudeis in extremis vitiorum converstantibus. Medius vestrum

stetit. scilicet ille qui est virtus que vos nescitis. Nota que in hac vita christus tenuit medium quater propter commendationem quattuor virtutum cardinalium que dicuntur cardinales a cardine. quia in his quattuor volunt omnes et reducuntur alie virtutes morales. Ideo iste quattuor dicuntur principales. Ideo qui habet istas quattuor est uniuersaliter virtuosus. Nota que christus tenuit medium quater medium.

Primo in natiuitate.

Secundo in disputatione.

Tertio in predicatione.

Quarto in passione

Dico primo que christus tenuit medium in natiuitate. quia virgo Maria post partum ipsum pannis inuoluit et posuit in presepio in medio animalium. Iuxta prophetiam Abacuc secundum. lxx. In medio duorum animalium cognoscetis Abacuc. iij. Ecce primum medium quod christus tenuit ad commendandam primam virtutem moralis que est prudentia. que auisat hominem circa pericula huius mundi tam anime quam corporis que bonorum. Auisat etiam circa fraudes diaboli et mundi. Ideo hec virtus est primo necessaria. Ideo Petrus apostolus. Estote prudentes et vigilate. s. Petri. iij. Hec virtus prudentie habet duo extrema. id est nimis et modicum. Nimis est fatuitas. in alio extremo. id est modicum sunt illi qui nihil sciunt facere nec in verbis nec in factis sine fraude et dolo qui sunt ita astuti que intra vnguem inuenirent pilos. virtus enim consistit in medio non decipere aliquem nec permittere se decipi ab aliquo. Ista est prudentia. dominus iesus christus volens ostendere istam virtutem voluit poni in medio duorum animalium. scilicet inter bouem cornupetaz qui diuidit vngulam in quo designatur duplicitas dolositatis. et asinum grossum in quo designatur fatuitas christus vero contra dolositatem et fatuitatem stetit in medio. Ideo dicit nobis apostolus. Sicut modo geniti infantes rationabiles contra fatuitatem. sine dolo contra nimiam subtilitatem. s. Petri. ij. hic deficiunt multi ut fatui qui statim credunt quod eis dicitur. Sic historia de concubina cuiusdam clerici que copuncta de peccato voluit recedere ab eo. Cui dixit clericus. Omisera et quid vis facere. modo habes magnam honorem quia es prope deum et es nurus virginis Marie propter quod ipsa gaudens remansit cum eo. Ecce fatuitas. Nota que que ue propter est facere luxuriam cum sacerdote vel religioso. Quod quilibet tali multo magis peccat mulier quam cum laico. quia fornicatio minus propter est quam sacrilegium quod committit cum clericis. Contra hoc extremum vitium dicit apostolus. Fratres volo vos esse sapientes in bono et simplices in malo. ad Romanos. vlti. Alii autem sunt nimis astuti et intricati in tempore que de bono faciunt vitium. et malum ex dolositate. ubi gratia De missis sancti amatoris que licet de se sint bone. tamen multi astuti faciunt ibi multas dolositates et fraudes. Prima quia cum misse sancti amatoris

nō sunt nisi .xxx. dicūt q̄ sunt .xxiij. **S**ecūda. dicunt q̄ cantent sine interuallo cum tamen clerici nō sunt ita bñ parati mō. q̄ q̄libz die celebrēt euz teneant talē vitā. ⁊ dicēs missam male par' siue cū cōscientia peccati mortalis incurrit ⁊ cōmittit mortale peccatū. **T**ertia. quia dimittunt missam de tempe p̄ ecclesiā ordinatā. **Q**uarta de certis candelis cū certis pecunijs. **Q**uinta quia gētes credunt q̄ illa anima p̄ qua dicunt missa ex hoc exeat de purgatorio qd̄ nō semp̄ fit. aīc em̄ impari reatu pene sunt plerūq̄ obligate. quare ⁊ non nunq̄ in equalibus p̄ earū liberatione indigent suffragijs. quia sicut infirmitates corpis nō sunt eadem ⁊ c̄. **N**ota de medico de cepe cruda ⁊ c̄. **I**tem ammoueaf̄ ista dolositas. quia missa de se bone sunt. sed queratis bonū sacerdotē ne sit concubinaris. vsurarius ⁊ c̄. als̄ dicit **G**reg'. **Q**um is q̄ displicet ad inf̄cedēdū mittit irati anim' ad deteriora puocat'. **E**cce ratio quare xp̄s voluit poni in medio duorū animalū. **A**utoritas. qui audit increpationes vite in medio sapientū cōmorabitur. **P**rouerb. xv. nō in extremis q̄ auisaf̄. **S**ecundo fuit christus in medio doctorū in disputatione q̄n fuit. xij. annorū. **L**uc. ij. **I**nuenerūt euz in templo sedentē in medio doctorū audientem illos ⁊ interrogantē. **I**n isto secundo medio xp̄s ostēdit scd̄am virtutē moralē que est iusticia. **I**usticia vō est reddere unicuiq̄ qd̄ suum ē s̄m **A**ugustinū. **I**ustus est q̄ oparius vel s̄uus det bonū opus vel s̄uitiū dño ⁊ q̄ dñs det sibi suū salariū. **I**te iustum est q̄ vir diligit vxorē suā ⁊ ecouerſo. **I**tem q̄ filius honoret parentes. ⁊ q̄ discipuli credant suis mḡris. ⁊ sanus seruiat infirmo ⁊ c̄. hec virtus iusticie ē magis ⁊ maxime necessaria dñis temporalibus ⁊ rectoribus cōmunitatū. **Q**ui bus dicit scriptura sancta. **D**iligite iusticiā q̄ iudicatis terram. **S**apient. j. **E**xtrēma virtutū seu virtutis sunt remissibilitas ⁊ crudelitas. **N**imia remissibilitas ē q̄n p̄ modica rōne vel occasione dimittit iusticiā. **N**imia crudelitas q̄n iudex nihil respicit dicēdo moriāf̄. **S**ed v̄t' est q̄n s̄m legem vel diuināle vel impialem vel s̄m canones pontificales vel rōnes naturales ministrat iusticiam unicuiq̄. **E**t illā ostēdit xp̄s q̄n inuenerūt eum sedentem in medio doctorū illorum q̄ erant iudices terre qui stabāt in extremis. **Q**uia parētibz ⁊ amicis erāt nimis remissi. **E**xtraneis autem ⁊ viduis ⁊ pupillis erāt crudeles. **I**deo dixit eis xp̄s q̄n incepit p̄dicare. **T**e vobis scribe ⁊ pharisei hypocrite qui decimatis mentā et anetū ⁊ cymīnū ⁊ relinquitis q̄ grauiora sunt legis iudiciū misericordiam ⁊ fidē. ⁊ hec oportuit facere ⁊ illa nō omittere duces ceci excolātes culicem camelū aut glucientes. **M**at. xxiij. **N**ota q̄ scriba est nomen equiuocū. quia v̄t' dicit a nota scribarum vel officio scribendi. ⁊ sic sumitur blc. **N**ota decimatis mentā. quia si pauper ha-

bet in orto decem folia de menta decima erat tēpli. **I**dem de aneto ⁊ cymīno ⁊ saluā. **S**ed in iudicio erant remissi. quia nō faciebant iusticiā de diuitibus nec puniebant proditores qui destruebant ⁊ corrumpebant ciuitatem. **I**tem faciebāt exactiones contra pauperes ⁊ dimittebant misericordiam dicebant q̄ darent templo illud quod debebant dare patri vel matri pauperibus. nec erant excusati etiam si morerentur fame. **I**tem ponderabant cymīnum. quod est quedam species que comeditur. **E**t dimittebant fidem de christo. **I**deo christus dicit. **Q**eci ⁊ duces cecoz̄ quia populus non debebat eis assentire. contra ista extrēma christ' voluit stare in medio doctorum. propter hoc dicit deus iudicibus. **A**udite illos ⁊ quod iustum est iudicate. siue cuius sit ille siue peregrinus non erit distantia personarum. ita parū audietis vt magnum nec accipietis cuiusq̄ personam quia dei iudiciū est. **P**ente. j. **E**t potest dicere bon' iudex in v̄ijs iusticie. **A**mbulabo in medio semitarum iudicij. **P**rouerbio. viij. **N**ota in v̄ijs iusticie sc̄z interrogando. audiendo. scrutando. ⁊ iuris defensiones dando. **I**n medio semitarum. id est. rigoris iusticie. **I**do dicit thema. medi'. **I**tem stetit iesus in medio persecutorum in p̄dicatiōe. quādo fuit triginta annorū incepit p̄dicare capharnaū ⁊ mirabilia facere. **D**einde venit in nazareth ciuitatem suāz vbi fuit nutritus vbi nullum fecerat miraculum. **I**deo indignati contra eum dixerunt sibi. **Q**uāta audiuius facta in capharnaum. fact' ⁊ hic in patria tua. **L**uce. iij. **R**espondit iesus. quia ipsi non erant digni. quia deridebant eum dicēdo. **E**cce filius filatricis **M**arie nunq̄ didicit litteras vult p̄dicare. **E**cce filius fabri. ⁊ iridebant eum. propter hoc dixit q̄ non erant digni vt ibi faceret mirabilia di. **N**emo propheta acceptus est in patria sua. vide ibi pulchra quod ipsi voluerunt eum precipitare. **D**icit tex. **I**esus autem transiens per medium illorum ibat. **L**u. iij. **E**cce quomodo stetit in medio persecutorū. **I**n hoc ostendit tertiam virtutem moralem. scilicet fortitudinem. quia virtus fortitudinis ostenditur maxime in tribulationibus. **F**ortitudo autē moralis est quedam virtus seu qualitas existēs in anima que refrigerat cor hominis ne faciat aliquid contra deum ⁊ quomodo non timeat pericula nec fame. nec persone. nec bonorum. nec etiam mortem propter deum. **I**do de persona que habet hanc virtutem dicit sacra scriptura. **F**ortitudo ⁊ decor indumentum eius. **P**rouerb. vii. **H**ec habet duo extrēma. scilicet nimis ⁊ paruz siue temeritas ⁊ pusillanimitas. **T**emeritas nimia ē q̄n nihil respiciūt. s̄ ad istar fatui ipigūt se. s̄ ē vitijū. **P**usillanimitas ē q̄n miles qui est timidus non audet intrare belluz seu campū timore sagittarum. **S**ed mediū est habere se ordina-

In vigilia natiuitatis dñi

te. **I**deo dicit. **I**esus autem transiens per mediū illorum ibat. et venit capharnanum christus in ciuitate nazareth. habebat parentes amicos. et notos. et eius parentes erant pusillanimes timentes de morte christi. **A**lij autem erāt temerarij nihil respiciendo volentes ipm occidere. **S**ed xps tenuit medium. quia nō timuit p̄cipitiū. nec temerarie in illos impēgit. sed securus transiuit p̄ medium. **I**ta debes tu facere in prelio sp̄iali nō sis temerarius nec pusillanimis. **N**ota quō religio est vt campus plij in quo quidam sunt pusillanimes et timidi sicut illi qui timent q̄ non possint seruare regulam etc. **D**ic quō post martyriū malus seruitium quod homo potest facere deo. est intrare religionem. **I**deo dicit **E**ccli. vii. **N**oli esse pusillanimis in aīa tua. **Q**uidā aut sunt temerarij qui nihil seruant de religione. **I**deo debes tenere mediū et sperare in deo vt dicit tibi medium contra temeritatem et pusillanimitatē. **S**icut **D**avid qui dicit. **E**xpectabam eum q̄ saluus me fecit a pusillanimitate spiritus et tempestate **P**s. liiij. **D**e isto medio possumus dicere illud **D**an. iij. fecit medium fornacis quali ventū rotis flantem. **N**ota historiam breuiter de illis tribus pueris. **Q**uarto stetit iesus i medio i passione quādo in fine vite sue voluit suspendi i medio duorum latronum **J**ob. xix. **C**rucifixerunt eū et cum eo alios duos hinc et hinc medium autem iesum. hic xpus ostendit virtutem temperantie. que est quasi mensura deliciarum. ne homo recipiat plus vel minus. sed recipere debet necessitatem non nimis comedere. bibere. dormire. ridere. loqui. seu truffare. et sic de alijs. **H** dicit in scriptura sobrietas. **J** Petri. v. fratres sobrii estote et vigilate. quia aduersarius vester diabolus tā q̄ leorugiens circūit querens que deuoret. **H**ec habet duo extrema nimia inaceratio siue acerbitas et curiositas. scz nimis curare de cibo. potu. et vestitu et hmoi. vnum extremum est nimia austeritas non recipiendo necessitatem vite in cibo et potu etc. vel nimiam penitentiā faciendo etc. instantū q̄ se interficiunt. **I**deo quilibet debet tenere medium et temperare vitam suam iuxta suam qualitatem et complexionem quilibet scit q̄tum potest portare azinus suus. **I**deo cauere debz a magis et minus. hoc ostendit christus quādo voluit suspendi in medio duorum latronum. **L**atro sinister significat prosperitatem temporalem. q̄daz sunt latrones de bonis temporalibus nimū recipiēdo. ecce curiositas vitiosa. **L**atro dexter q̄ veniam finaliter impetravit significat illos q̄ cupiunt esse in dextra glorie celestis. qui sunt latrones non quod furent aliquid de mundo. sed furantur vitam corpori pprio modicum comedendo et bibendo etc. **E**cce austeritas vitiosa. **I**deo ponamus nos in medio recipiendo necessitatem et sic erimus in medio cum xpo in cruce peniten-

tie. **I**deo dicit scriptura. **O**bscuro vos fratres p̄ misericordiam dei vt exhibeatis corpora vestra hostiam viuentem sanctam deo placentem rationabile obsequiū vestrum. ad **R**homa. xij. **N**ota deo placentem magis et minus non placet deo. **N**ota d̄ patre nostro beato **D**ominico orate. cui appropinquauit demon qui tripudiando cantabat hanc cantionē. **M**agis et minus. magis et minus. magis et minus. **C**um autem fuisset adiuratus a beato **D**ominico qd̄ vellet hoc dicere. **R**espondit q̄ quicquid ipsi lucrant in hoc mūdo totum lucrantur p̄ magis vel per minus. **M**ediū autem est quod satis multum placet deo et displicuit diabolo. **D**e p̄sona autem vitiosa potest dici. **S**urge sup̄le de extremis et sta in medium. dixit christus ad hominē aridam manum habentē qui surrexit et stetit. **L**uc. vi. ergo mediū vestruz stetit etc.

In vigilia natiuitatis xpi

Quēta est in xte

Iro habens etc. **M**atth. i. **T**otus sermo n̄r ē de imp̄gnatione virginis marie. **S**ed vt istā materiam sentiatis in animabus vestri p̄ dulcedinem deuotiōis. **P**rimo salutabimus virginem grauidam etc. **I**nuēta est etc. inter xpi conceptionem et eius natiuitatem inuenio magnam differentiam in sacra scriptura singulariter in hoc. quia christi natiuitas non fuit omnino occulta et secreta. imo voluit q̄ esset mundo nunciata et publicata tam per angelos q̄ p̄ celos. per stellam orientis. per animalia per reges orientis. **S**im quod iam fuit prophetatū. **E**go mouebo celum et terram et mare et aridam. et mouebo omnes gentes et veniet desideratus cunctis gentibus. **A**ggei. ij. **N**ota celum id est. sanctos angelos. **S**ed circa eius conceptionem voluit q̄ esset occulta. quia nulli persone h̄ mundi fuit reuelata. non patriarchis non pp̄hetis. nec sanctis personis. nisi solum archangelo **G**abriel et virgini marie **S**im q̄ fuit pp̄hetatum per **E**salam. **I**n finibus terre laudes audiuimus gloriam iusti. et dixi secretum meum mihi secretum meū mihi. **E**sa. xliij. **E**t loquebatur pp̄hetata in persona **G**abrielis et virginis **M**arie. **N**ota a finibus terre **F**ines t̄re capiunt dupl̄. vel localiter vel temporaliter. **Q**uam ad primum computando a centro terre illud quod magis distat a centro est circūferentia. **T**erra est centrum. circūferentia est celum empireum. **E**cce fines localiter a quibus **G**abriel et virgo **M**aria audierunt laudes iusti. id est. saluatoris. quia regula ē in sancta theologia. q̄ cum dicit iustus absolute intelligitur semp de saluatore. **Q**uantū ad secundum fines possunt capi temporaliter. et septē sunt etates mundi temporales. **P**rima fuit ab **A**dā vsq̄ ad **N**oe. **S**ecunda a **N**oe vsq̄ ad